

Nr 31

LANDSKAPSLAG

om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

Föredragen för Republikens President¹ den 27 juni 2018

Utfärdad i Mariehamn den 5 juni 2018

I enlighet med lagtingets beslut² föreskrivs:

**1 kap.
Gemensamma bestämmelser**

1 §

Syftet med lagen

I denna lag finns bestämmelser om identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter som kan ha en betydande miljöpåverkan vid planering av och beslut om projekt, planer och program. Syftet med miljökonsekvensbedömningar och miljöbedömningar är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

2 §

Samordning

För att undvika dubbelarbete ska den som gör en miljökonsekvensbedömning eller en miljöbedömning sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt denna lag eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

3 §

Definitioner

I denna lag används följande begrepp:
Allmänhet; en eller flera fysiska eller juri-

diska personer eller sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

Berörd allmänhet; den allmänhet som berörs eller kan antas bli berörd av, eller som har ett intresse av, de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i denna lag, inklusive miljöskyddsorganisationer.

Miljöeffekt; en direkt eller indirekt, positiv eller negativ, tillfällig eller bestående, kumulativ eller inte kumulativ effekt som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på

- 1) befolkning och människors hälsa,
- 2) djur- eller växtarter som är skyddade enligt landskapslagen (1998:82) om naturvård och biologisk mångfald i övrigt,
- 3) mark, jord, vatten, luft och klimat,
- 4) materiella tillgångar, kulturarv och landskap samt
- 5) samspelet mellan de faktorer som anges i 1–4.

I kapitlet miljökonsekvensbedömning av projekt används följande begrepp:

Miljökonsekvensbedömning; förfarande som består av

- 1) verksamhetsutövarens utarbetande av en miljökonsekvensbeskrivning,
- 2) genomförande av samråd,
- 3) Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets granskning av den information som läggs fram i miljökonsekvensbeskrivningen och eventuell kompletterande information, om så krävs, från

¹ Lagens 6 § 2 mom. förordnades att förfalla.

² LF nr 13/2017-2018

SMU bet. nr 7/2017-2018

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU, EUT nr L 26, 28.1.2012, s. 1
Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU, EUT nr L 124, 25.4.2014, s. 1
Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG, EGT nr 197, 21.7. 2001, s. 30

verksamhetsutövaren samt all relevant information som inhämtas via samråden,

4) den tillståndsprövande myndighetens motiverade slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med beaktande av resultaten av den granskning som avses i punkt 3 och, i tillämpliga fall, dess egen kompletterande granskning och

5) integrering av den tillståndsprövande myndighetens motiverade slutsats i det tillståndsbeslut som fattas.

Miljökonsekvensbeskrivning; det dokument som identifierar och beskriver de direkta och indirekta miljöeffekterna som ett planerat projekt kan medföra.

Projekt; utförande av byggnads- eller anläggningsarbeten eller andra installationer eller arbeten samt andra ingrepp i den naturliga omgivningen och i det fysiska landskapet inklusive mineralutvinning.

Samrådsunderlag; dokument med uppgifter om det planerade projektets lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan.

Tillstånd; den tillståndsprövande myndighetens beslut som ger verksamhetsutövaren rätt att genomföra projektet.

Tillståndsprövande myndighet; den myndighet som prövar tillståndsfrågan med en miljökonsekvensbeskrivning som beslutsunderlag.

Verksamhetsutövare; den som ansöker om tillstånd för ett privat projekt eller den offentliga myndighet som tar initiativ till ett projekt.

I kapitlet miljöbedömning för planer och program används följande begrepp:

Miljöbedömning; förfarande som består av

- 1) myndighetens eller kommunens utarbetande av en miljörapport,
- 2) genomförande av samråd,
- 3) myndighetens eller kommunens beaktande av miljörapporten och resultaten av samrådet i beslutsprocessen samt
- 4) tillkännagivande av beslutet.

Miljörapport; den del av plan- eller programdokumentationen som identifierar, beskriver och utvärderar den betydande miljöpåverkan som planens eller programmets genomförande kan antas medföra och rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd.

2 kap.

Miljökonsekvensbedömning av projekt

4 §

När en miljökonsekvensbedömning ska göras

Innan tillstånd ges till ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

en miljökonsekvensbedömning göras. I landskapsförordning anges vilken typ av projekt som har en betydande miljöpåverkan och vilka kriterier som ska beaktas för att bedöma om ett projekt ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

5 §

Underlag för behovsbedömning

Om frågan om projektets betydande miljöpåverkan inte är klarlagd, bland annat på grund av projektets art, storlek eller lokalisering ska verksamhetsutövaren undersöka projektets miljöpåverkan innan tillstånd kan ges. En sådan behovsbedömning behöver dock inte göras om verksamhetsutövaren anser att en betydande miljöpåverkan kan antas.

Som underlag för behovsbedömningen ska verksamhetsutövaren lämna in en beskrivning av projektet och den miljöpåverkan projektet kan antas medföra till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM). Landskapsregeringen kan i landskapsförordning ange vilken typ av information som ska finnas i underlaget.

6 §

Beslut om projektet kräver en miljökonsekvensbedömning

ÅMHM ska utgående från verksamhetsutövarens underlag i ett särskilt beslut avgöra om en miljökonsekvensbedömning krävs eller inte. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten och redovisa de skäl som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan med hänvisning till projektets karakteristiska egenskaper, miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projektet och projektets förväntade betydande miljöeffekter.

7 §

Avgränsningssamråd

Om det krävs en miljökonsekvensbedömning ska ett avgränsningssamråd genomföras inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen. Detta innebär att verksamhetsutövaren samråder om projektets lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som projektet kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Avgränsningssamrådet ska ske med ÅMHM, den tillståndsprövande myndigheten och med övriga berörda myndigheter och kommuner och den berörda allmänheten.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som ingår i samrådskretsen ges möjlighet att ta del

av samrådsunderlaget och göra det tillgängligt elektroniskt minst 30 dagar innan avgränsningssamrådet påbörjas. Information om att samråd ska ske lämnas i en lokaltidning med uppgift om var det går att ta del av samrådsunderlaget.

Avgränsningssamrådet ska påbörjas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan.

ÅMHM ska under avgränsningssamrådet arbeta för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Om verksamhetsutövaren begär det, ska ÅMHM med beaktande av den information som verksamhetsutövaren lämnat i synnerhet om projektets specifika egenskaper, däribland dess lokalisering och tekniska kapacitet, och den miljöpåverkan det antas medföra, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som verksamhetsutövaren ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen. ÅMHM ska samråda med de myndigheter som kan antas bli berörda av projektet innan ÅMHM avger sitt yttrande.

8 §

Information till regioner utanför Åland

Om ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan i en region utanför Åland ska ÅMHM snarast informera landskapsregeringen. Landskapsregeringen ska informera den berörda regionen om det planerade projektet, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas och ge regionen möjlighet att delta i samrådet eller få sina synpunkter framförda på samrådet. Informationen ska ges så snart som möjligt och senast när meddelandet med inbjudan till avgränsningssamråd lämnas.

Sådan information ska också lämnas om en region utanför Åland som kan antas bli utsatt för en betydande miljöpåverkan begär det.

9 §

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Miljökonsekvensbeskrivningen ska vara av god kvalitet och verksamhetsutövaren ska se till att den utarbetas av behöriga experter. Om verksamhetsutövaren har begärt ett yttrande från ÅMHM enligt 7 § ska miljökonsekvensbeskrivningen baseras på yttrandet och innehålla de uppgifter som skäligen kan behövas för att nå en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder. Verksam-

hetsutövaren ska vid utarbetandet av miljökonsekvensbeskrivningen beakta tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar om miljöpåverkan som gjorts till följd av annan lagstiftning.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1) uppgifter om projektets lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljökonsekvensbedömningen,

2) uppgifter om rimliga relevanta alternativa lösningar för projektet samt angivande av de huvudsakliga skälen till det val som gjorts, med hänsyn till projektets miljöpåverkan,

3) uppgifter om rådande miljöförhållanden och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om projektet inte förverkligas,

4) en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som projektet kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser i form av allvarliga olyckor eller katastrofer,

5) uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,

6) en icke-teknisk sammanfattning av 1–5 och

7) en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla och hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram. Landskapsregeringen kan även i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilken kompetens som kan krävas av de experter som utarbetar miljökonsekvensbeskrivningar.

10 §

ÅMHM:s granskning av miljökonsekvensbeskrivningen

När verksamhetsutövaren har färdigställt miljökonsekvensbeskrivningen ska den lämnas till ÅMHM för granskning.

ÅMHM ska se till att den har eller kan ha tillgång till tillräcklig expertis för att granska miljökonsekvensbeskrivningen och ska efter granskningen i ett särskilt beslut avgöra om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i denna lag. Beslutet får inte överklagas särskilt.

11 §

Miljökonsekvensbedömningen hos den tillståndsprövande myndigheten

När miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljökon-

sekvensbedömningen lämnas den tillsammans med ÅMHM:s beslut och övriga handlingar i ärendet till den tillståndsprövande myndigheten.

Myndigheten ska meddela att miljökonsekvensbeskrivningen finns, göra den tillgänglig för allmänheten och ge allmänheten en tid av minst 30 dagar att yttra sig.

Tillkännagivandet ska innehålla upplysningar om

- 1) att projektet omfattas av kraven på miljökonsekvensbedömning,
- 2) var miljökonsekvensbeskrivningen och andra handlingar finns tillgängliga,
- 3) till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas och
- 4) hur ny information i ärendet kommer att meddelas eller hållas tillgänglig.

Om samråd med en region utanför Åland ska hållas ska detta anges.

Tillkännagivandet om miljökonsekvensbeskrivningen ska göras på den tillståndsprövande myndighetens webbplats tillsammans med ansökan, om ansökan ska tillkännages.

Myndigheten ska, när tillståndsfrågan avgörs, slutföra miljökonsekvensbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under beredningen av ärendet identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Beviljas tillstånd ska beslutet även innehålla de miljövillkor som krävs, en beskrivning av projektets särdrag och planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt motverka betydande negativ miljöpåverkan samt, i tillämpliga fall, kontrollåtgärder.

12 §

Information om avgörandet i tillståndsfrågan

Den tillståndsprövande myndigheten ska när tillståndsprövningen är avgjord snarast tillkännage detta. Av tillkännagivandet ska det framgå hur allmänheten kan få tillgång till innehållet i avgörandet.

Om samråd har hållits med en region utanför Åland ska landskapsregeringen se till att samma information lämnas till den ansvariga myndigheten i den regionen.

13 §

Besvärsmått då miljökonsekvensbedömningen saknas

Utöver det som särskilt föreskrivs om sökande av ändring har ÅMHM rätt att anföra besvär över ett tillståndsbeslut som gäller ett

projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan om en miljökonsekvensbedömning inte har gjorts.

14 §

Kostnadsansvaret

En miljökonsekvensbeskrivning för ett projekt samt förfarandet när miljökonsekvensbeskrivningen tas fram ska bekostas av verksamhetsutövaren.

3 kap.

Miljöbedömning för planer och program

15 §

Miljöbedömning för planer och program

En myndighet eller kommun som utreder eller antar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en miljöbedömning om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En miljöbedömning behöver inte göras för finansiella eller budgetära planer eller program.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

16 §

Behovsbedömning

Om frågan om planen eller projektets betydande miljöpåverkan inte är klarlagd ska myndigheten eller kommunen undersöka om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Behovsbedömningen ska innebära att myndigheten eller kommunen identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och, om det inte ger svar på frågan om en miljöbedömning ska göras, utreder frågan om betydande miljöpåverkan tillsammans med andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning ge närmare bestämmelser om sådana omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

17 §

Beslut i frågan om miljöpåverkan

Om en behovsbedömning har gjorts ska myndigheten eller kommunen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen eller pro-

grammet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten.

Beslutet får inte överklagas särskilt.

18 §

Avgränsningssamråd i miljöbedömningen

Om en miljöbedömning ska göras ska myndigheten eller kommunen utarbeta en miljörapport. För att komma fram till hur omfattande och detaljerad miljörapporten ska vara ska myndigheten eller kommunen hålla ett avgränsningssamråd med de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

19 §

Miljörapporten i miljöbedömningen

Miljörapporten ska innehålla

1) en sammanfattning av planens eller programmens innehåll, huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,

2) en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmens syfte och geografiska räckvidd,

3) uppgifter om

a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,

b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,

c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett område av särskild betydelse för miljön och

d) hur hänsyn tas till relevanta miljökvalitetsmål och andra miljöhänsyn,

4) en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,

5) uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter,

6) en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,

7) en beskrivning av de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför och

8) en icke-teknisk sammanfattning av 1–7.

Miljörapportens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till

1) bedömningsmetoderna och aktuell kunskap,

2) planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,

3) var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,

4) att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av projekt och

5) allmänhetens intresse.

20 §

Information till regioner utanför Åland

Om planens eller programmets genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i en region utanför Åland eller om en region utanför Åland som kan komma att påverkas betydligt av genomförandet begär det, ska landskapsregeringen överlämna miljörapporten och förslaget till plan eller program till den regionens ansvariga myndighet.

Om den andra regionen vill delta i miljöbedömningen ska landskapsregeringen samråda med regionen i fråga om den gränsöverskridande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter. Landskapsregeringen ska ge regionen utanför Åland den information som behövs för samrådet och ge regionen möjlighet att lämna synpunkter.

21 §

Synpunkter på beslutsunderlaget för en plan eller ett program

Myndigheten eller kommunen ska så tidigt som möjligt i arbetet med förslaget till plan eller program ta fram miljörapporten och göra den och förslaget tillgängliga för allmänheten och de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljörapporten samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas. Tiden för att lämna synpunkter ska vara skälig.

22 §

Beslut att anta en plan eller ett program

I beslutet att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på miljöbedömning ska det finnas en redovisning av

1) hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,

2) hur hänsyn har tagits till miljörapporten och inkomna synpunkter,

3) skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts och

4) vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

23 §

Information om en antagen plan eller ett antaget program

När en plan eller ett program som omfattas av kravet på miljöbedömning har antagits ska den beslutande myndigheten eller kommunen informera allmänheten och de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet och beslutet tillgängliga för dem.

Om samråd har skett med en region utanför Åland ska landskapsregeringen se till att samma information lämnas till den ansvariga myndigheten i den regionen.

Mariehamn den 5 juli 2018

KATRIN SJÖGREN
lantråd

24 §

Uppföljning av miljöpåverkan

Efter antagandet av planen eller programmet ska den beslutande myndigheten eller kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Detta ska göras för att myndigheten eller kommunen tidigt ska få vetskap om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga åtgärder för att avhjälpa skadan kan vidtas.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2018.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2006:82) om miljökonsekvensbedömning.

Miljökonsekvensbedömningar som har färdigställts enligt den upphävda lagen får ligga till grund för tillståndsbeslut som avgörs efter denna lags ikraftträdande.

Mats Perämaa
föredragande minister